

## ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ  
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ  
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ  
ΤΕΤΑΡΤΗ 9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2015  
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ  
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ  
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ(4)**

**1. Διδαγμένο κείμενο από το πρωτότυπο  
Αριστοτέλης, *Ἠθικά Νικομάχεια* Β6, 4-10**

Ἐν παντὶ δὴ συνεχεῖ καὶ διαιρετῷ ἔστι λαβεῖν τὸ μὲν πλεῖον τὸ δ' ἔλαττον τὸ δ' ἴσον, καὶ ταῦτα ἢ κατ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἢ πρὸς ἡμᾶς... Λέγω δὲ τοῦ μὲν πράγματος μέσον τὸ ἴσον ἀπέχον ἀφ' ἑκατέρου τῶν ἄκρων, ὅπερ ἐστὶν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πᾶσιν, πρὸς ἡμᾶς δὲ ὃ μήτε πλεονάζει μήτε ἐλλείπει τοῦτο δ' οὐχ ἓν, οὐδὲ ταῦτόν πᾶσιν. Οἷον εἰ τὰ δέκα πολλὰ τὰ δὲ δύο ὀλίγα, τὰ ἕξ μέσα λαμβάνουσι κατὰ τὸ πρᾶγμα· ἴσω γὰρ ὑπερέχει τε καὶ ὑπερέχεται· τοῦτο δὲ μέσον ἐστὶ κατὰ τὴν ἀριθμητικὴν ἀναλογίαν. Τὸ δὲ πρὸς ἡμᾶς οὐχ οὕτω ληπτέον· οὐ γὰρ εἴ τῳ δέκα μναῖ φαγεῖν πολὺ δύο δὲ ὀλίγον, ὃ ἀλείπτῃς ἕξ μνᾶς προστάξει· ἔστι γὰρ ἴσως καὶ τοῦτο πολὺ τῷ ληψομένῳ ἢ ὀλίγον· Μίλωνι μὲν γὰρ ὀλίγον, τῷ δὲ ἀρχομένῳ τῶν γυμνασίων πολὺ. Ὅμοίως ἐπὶ δρόμου καὶ πάλης. Οὕτω δὲ πᾶς ἐπιστήμων τὴν ὑπερβολὴν μὲν καὶ τὴν ἑλλειψιν φεύγει, τὸ δὲ μέσον ζητεῖ καὶ τοῦθ' αἰρεῖται, μέσον δὲ οὐ τὸ τοῦ πράγματος ἀλλὰ τὸ πρὸς ἡμᾶς.

Εἰ δὴ πᾶσα ἐπιστήμη οὕτω τὸ ἔργον εὖ ἐπιτελεῖ, πρὸς τὸ μέσον βλέπουσα καὶ εἰς τοῦτο ἄγουσα τὰ ἔργα (ὅθεν εἰώθασιν ἐπιλέγειν τοῖς εὖ ἔχουσιν ἔργοις ὅτι οὐτ' ἀφελεῖν ἔστιν οὔτε προσθεῖναι, ὥς τῆς μὲν ὑπερβολῆς καὶ τῆς ἐλλείψεως φθειρούσης τὸ εὖ, τῆς δὲ μεσότητος σωζούσης, οἱ δ' ἀγαθοὶ τεχνῖται, ὥς λέγομεν, πρὸς τοῦτο βλέποντες ἐργάζονται), ἢ δ' ἀρετὴ πάσης τέχνης ἀκριβεστέρα καὶ ἀμείνων ἐστὶν ὥσπερ καὶ ἡ φύσις, τοῦ μέσου ἂν εἴη στοχαστική. Λέγω δὲ τὴν ἠθικὴν· αὕτη γὰρ ἐστὶ περὶ πάθη καὶ πράξεις, ἐν δὲ τούτοις ἔστιν ὑπερβολὴ καὶ ἑλλειψις καὶ τὸ μέσον.

## ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- A.** Από το παραπάνω κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στη νέα ελληνική γλώσσα το απόσπασμα: «Οὕτω δὴ πᾶς ἐπιστήμων... ἔλλειψις καὶ τὸ μέσον».

**Μονάδες 10**

- B1.** Με ποια κριτήρια προσδιορίζει ο Αριστοτέλης τη μεσότητα (μονάδες 8) και σε ποιο συμπέρασμα καταλήγει σε σχέση με τη στάση του ανθρώπου απέναντι στη ζωή (μονάδες 7); (Να μη γίνει αναφορά των παραδειγμάτων που χρησιμοποιεί ο Αριστοτέλης.)

**Μονάδες 15**

- B2.** Ποια είναι η σχέση, κατά τον Αριστοτέλη, των εννοιών: **τέχνη – αρετή – φύση**;

**Μονάδες 15**

- B3.** Να γράψετε στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω θέσεις/απόψεις, τη λέξη **Σωστό**, αν είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν είναι λανθασμένη:

- α.** Ο Εύδοξος από την Κνίδο επηρέασε θετικά τη σκέψη του Αριστοτέλη.
- β.** Η διδασκαλία του Αριστοτέλη στην Ακαδημία και οι ιδέες, που μέσω αυτής μετέδιδε στους μαθητές του, συντέλεσαν στη δημιουργία καλών σχέσεων με τους συναδέλφους του.
- γ.** Ο Θεόφραστος ίδρυσε σχολή με το όνομα *Περίπατος*.
- δ.** Ο Αριστοτέλης διέμεινε καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του στην Αθήνα, όπου και πέθανε.
- ε.** Ο Αριστοτέλης πίστευε ότι οι άνθρωποι μπορούν να εξασφαλίσουν την ευδαιμονία μόνο με την κατάκτηση της αρετής.

**Μονάδες 10**

- B4.** Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της **στήλης Α** με τις λέξεις της **στήλης Β**, με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια (από τη στήλη **Β** **περισσεύουν τρεις λέξεις**):

| Στήλη Α    | Στήλη Β    |
|------------|------------|
| συνεχεῖ    | ἔλλογος    |
| πλεῖον     | παράληψις  |
| λέγω       | τάγμα      |
| ἐλλείπει   | ἕξις       |
| λαμβάνουσι | θήκη       |
| προστάξει  | βλήμα      |
| ἔργον      | ὑπόλοιπον  |
| προσθεῖναι | πλεονασμός |
| ὑπερβολῆς  | ἐπάλειψις  |
| πάθη       | λήθη       |
|            | πλοῖον     |
|            | πένθος     |
|            | πανουργία  |

**Μονάδες 10**

**2. Αδίδακτο κείμενο**  
**Λυσίας, Κατά Νικομάχου 23-24 (εκδ. ΟΧΟΝΙΙ)**

Χρὴ τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, μὴ τοῖς βουλευούουσιν ἐκάστοτε ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς εἰς τοιαύτας ἀπορίας καθιστάσι τὴν πόλιν. προσέχουσι <δὲ> τὸν νοῦν οἱ βουλόμενοι τὰ κοινὰ κλέπτειν, ὅπως Νικόμαχος ἀγωνιεῖται· οἷς ὑμεῖς, ἐὰν μὴ τοῦτον τιμωρήσησθε, πολλὴν ἄδειαν ποιήσετε· ἐὰν δὲ καταψηφισάμενοι τῶν ἐσχάτων αὐτῷ τιμήσητε, τῇ αὐτῇ ψήφῳ τοὺς τε ἄλλους βελτίους ποιήσετε καὶ παρὰ τούτου δίκην εἰληφότες ἔσεσθε. ἐπίστασθε δέ, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὅτι παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ἔσται μὴ τολμᾶν εἰς ὑμᾶς ἐξαμαρτάνειν οὐχ ὅταν τοὺς ἀδυνάτους εἰπεῖν κολάζητε, ἀλλ' ὅταν παρὰ τῶν δυναμένων λέγειν δίκην λαμβάνητε.

δίκην λαμβάνω παρὰ τινος: τιμωρῶ κάποιον

**Γ1.** Να μεταφράσετε στη νέα ελληνική γλώσσα το παραπάνω κείμενο.  
**Μονάδες 20**

**Γ2.** Να γράψετε τον ζητούμενο τύπο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

|                            |                                                                     |
|----------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| <b>ἄνδρες:</b>             | την κλητική του ενικού αριθμού                                      |
| <b>δικασταί:</b>           | τη γενική του ενικού αριθμού                                        |
| <b>τοῖς βουλευούουσιν:</b> | τον αντίστοιχο τύπο στον παρακείμενο στην ίδια φωνή                 |
| <b>προσέχουσι:</b>         | το β' ενικό πρόσωπο προστακτικής στον αόριστο β' στην ίδια φωνή     |
| <b>οἷς:</b>                | τη δοτική πληθυντικού αριθμού στο θηλυκό γένος                      |
| <b>ψήφῳ:</b>               | την ίδια πτώση στον πληθυντικό αριθμό                               |
| <b>βελτίους:</b>           | τη γενική του ενικού αριθμού στον θετικό βαθμό στο ίδιο γένος       |
| <b>ἔσται:</b>              | το β' πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική του παρατατικού              |
| <b>τολμᾶν:</b>             | το β' πληθυντικό πρόσωπο στην ευκτική του ενεστώτα στην ίδια φωνή   |
| <b>λέγειν:</b>             | το α' ενικό πρόσωπο στην υποτακτική του αορίστου β' στην ίδια φωνή. |

**Μονάδες 10**

**Γ3.α.** Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων του κειμένου: **ὀργίζεσθαι, τά κοινά, τῶν ἐσχάτων, τῇ αὐτῇ, βελτίους, παράδειγμα, εἰπεῖν** (μονάδες 7).

**β.** «ὅτι παράδειγμα τοῖς ἄλλοις ἔσται μὴ τολμᾶν εἰς ὑμᾶς ἐξαμαρτάνειν»: Να αναγνωρίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση ως προς το είδος της, την εκφορά της και τον συντακτικό της ρόλο (μονάδες 3).

**Μονάδες 10**

**ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ**

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

**ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ  
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**